

Kinder- en Jeugdboeken

Zondagsschoolboekjes

Recensie

Auteur: L. Penning
Titel: De watervloed
Druk: 1
154 blz.

Een uitmuntend mooi boek uit de kunstrijke pen van een gevierd auteur. Floris Merwe, zoon van eenen wapensmid uit Gorcum, wordt door eenen hoogmoedigen heemraad uit zijne betrekking verstooten en van zijn wettig eigendom beroofd. Veel troost geniet hij van zijnen vader, wiens hart echter treurt over eenen ontaarden zoon, die uit lichtzinnigheid het ouderlijk huis verliet. Terwijl de rijke heemraad, als Belzazar weleer, een vroolijk feest viert, bij gelegenheid van de bruiloft zijner dochter, overvalt hem de vloed. Bijna alle gasten verdrinken. Floris ontkomt met de zijnen het gevaar in eenen toren, en wordt de redder van den boer, die, van alles beroofd, in de takken der boomes een schuilplaats zocht. Uit den toren worden zij verlost door de komst van Floris' lichzinnigen broeder. Eindelijk vinden wij allen hereenigd in het vaderlijk huis van den wapensmid te Gorcum. Zonder twijfel zullen onze jongens met beide handen naar dit schoone boek grijpen, dat bij het lezen hen gedurig in ademlooze spanning houden zal. De hoofdfiguur is dezelfde Floris Merwe, dien wij hebben leeren kennen als den "Trompetter van Gorcum." PENNING is een schilder, die schrijft, en een schrijver, die schildert. Ook dit boek bewijst het. Het is als eene portefeuille vol aquarellen van ongemeen fraaie kleur. Het is moeilijk te bepalen, waar hier het meeste talent moet worden gezien, in de bijzondere tooneelen of in het geheel van het boek. Zelfs kleinigheden van schier onbeduidenden aard worden door hem in een eigenaardig bekoorlijk licht geplaatst. Andererzijds wordt de hoofdpersoon met vaste hand geteekend en in scherpe omtrekken geëst. De uitgever heeft dit mooie boek in een passend gewaad gehuld. De heldere druk veraangenaamt de lectuur zeer. Ook de plaatjes strekken het tot sieraad. Het probleem der gerechtigheid Gods, die door het triumfeerend onrecht schijnt te worden verdonkerd, maar door de oordeelen des Heeren wordt gehandhaafd, is hier met machtige welsprekendheid behandeld. Treffend komt ook uit tegenover het bijgeloof van den wapensmid en de boete van eenen kluizenaar, dat Christus de eenige Zaligmaker is. Als wij de uitstekende schoonheden van dit boek met vollen nadruk loven, veroorloven wij ons toch de vrijheid, de vraag te stellen, of de auteur, niet te veel op de hartstochten werkt en wat te weinig zich richt tot het verstand. Dit boek is natuurlijk bestemd voor de hoogste klasse. Is het nu geen eisch van eene gezonde paedagogiek, dat op dien leeftijd het inzicht in de vraagstukken des levens recht geleid worde, opdat, onder den zegen des Heeren, de leerstof dienstbaar zij tot vorming van een Christelijk karakter. Deze opmerking verhindert ons echter niet, dit boek met warmte aan te bevelen. Het is eene schilderij van groote gebeurtenissen uit het verleden, door eenen kunstenaar van goeden naam vervaardigd, die den ernstigen, jeugdigen lezer bemoedigen kan voor de dreigende toekomst, die hij tegemoet gaat. Voor zulk een boek brengen wij den Schrijver en den Uitgever gaarne hulde.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1904

Auteur: L. Penning
Titel: De watervloed
Druk: 2
158 blz.

Een zeer mooi verhaal uit de 15e eeuw (St. Elisabethsvloed). Met gulden letteren staat voor ons, als we het hebben uitgelezen: God laat zich niet bespotten! De figuren van den heemraad, den molenaar, en den heremiet zijn zeer mooi geteekend. Met angstig spanning verbeiden we het einde en den ondergang van 't huis van den heemraad. De stijl is levendig en boeiend. Jammer dat vele woorden (vreemde) in het 15e eeuwsch verhaal niet op hun plaats zijn. Geschikt voor kinderen 12-15 jaar en daarboven.

Boekbeoordeling in bijblad van "De Christelijke Familiekring : tijdschrift voor zondagsschool en huisgezin", 1908

Auteur: L. Penning

Titel: De watervloed

Druk: 3

154 blz.

Een welgeslaagde schets van een belangwekkende historische gebeurtenis; een uitmuntend boek van een geliefd Auteur. De Schrijver geeft ons een verhaal van den St. Elisabethsvloed, de verschrikkelijke overstrooming, die 19 Nov. 1421 de 72 dorpen van de Hollandsche Waard verwoestte. Voornaamste personen : Floris Merwe, hoofdpersoon, watermolenaar, zoon van een Gorcumschen smid. Meeuwsen, de trotsche heemraad, die Floris zeer onrechtvaardig heeft behandeld. Huibertje, Floris' vrouw een stille, vrome ziel, die door haar echt Christelijken en zachtmoedigen geest, Floris terughoudt van zich te wreken. Voorts Albert, de bekkensnijder, eerst een echte vechtersbaas, na zijn bekeering een blijmoedig Christen, die de vrije genade Gods roemt; en ten slotte de Heremiet, die door zelfkastijding zich wil volmaken en als boetgezant den ondergang van de Waard aankondigt. 't Water overvalt de bevolking in den nacht. Op 't kasteel van den heemraad viert men een schitterend bruilofstfeest, terwijl het water, door den storm opgezweept, over dijken en dammen gedreven wordt, waardoor al zijn bezittingen verloren gaan en allen omkomen, behalve de heemraad zelf, die door Floris gered wordt. De beide mannen vinden een schuilplaats op een toren, waaruit ze worden verlost door Floris' lichtzinnigen broeder, die vroeger de ouderlijke woning heeft verlaten. Eindelijk worden allen hereenigd in het vaderlijk huis te Gorcum, waar ook de heemraad een onderkomen vindt. Uitstekende schoonheden bevat dit verhaal. Vurige kolen op het hoofd des vijands te hoopen, de echt Christelijke vergevensgezindheid, wordt hier aangeprezen. Zijn vertrouwen te stellen op aardschen rijkdom wordt als zondig in het licht gesteld en als een dwaasheid gebrandmerkt. Gewaarschuwd wordt tegen weelde en hoogmoed en andere zonden. 't Boek is in diep Christelijken toon geschreven. De vorm is, als steeds bij Penning, boeiend van 't begin tot het eind. De stijl is over 't algemeen goed. In het eerst minder, maar gaandeweg wordt hij beter en vooral op het eind is hij geheel in overeenstemming met het onderwerp. Omslag en plaatje zijn keurig, eenigszins artistiek zelfs, zoodat het uiterlijk harmonieëert met den inhoud. De zwarte plaatjes zijn krachtig sprekend. Flinke, heldere druk. Penning is een schilder, die schrijft, en een schrijver, die schildert. Ook dit boek bewijst het. Het is als een portefeuille vol aquarellen van ongemeen fraaie kleur. Moeilijk is het te bepalen, waar hier het meeste talent moet worden gezien, in de bijzondere tooneelen of in het geheel van het boek. Zelfs kleinigheden van schier onbeduidenden aard worden door hem in een eigenaardig bekoorlijk licht geplaatst. Andererzijds wordt de hoofdpersoon met vaste hand geteekend en in scherpe omtrekken geëetst. Vooral omdat we

hier een verhaal hebben, waaraan een geschiedkundig feit ten grondslag ligt, is het te meer aanbevelenswaardig. Een enkele opmerking veroorlooven we ons echter. Uitroepen als "Heere, mijn God! 't Water komt," uit den mond van een anders ruw mensch; uitroepen als "voor eeuwig voorbij is Arkels roem," konden best gemist worden. Enkele ruwe woorden en vloeken, zijn scherpe doornen aan deze schoone rozenstruik. 't Kindergebed op blz. 53 ontsiert eveneens het fraaie geheel. Het is misschien niet onwaar, maar 't wekt toch den lachlust op, en doet derhalve schade aan den eerbied voor het gebed. Historisch is het nog de vraag, of in dien tijd bij de eenvoudige landlieden reeds zulke reformatorische denkbeelden waren verspreid, als de Schrijver hun in den mond geeft. Vanzelf heeft de strekking daardoor echter gewonnen. Hier blijkt opnieuw, dat de Middeleeuwen voor ons niet het tijdvak zijn, waaraan we ons hebben te spiegelen. Het probleem der gerechtigheid Gods, die door het triumfeerend onrecht schijnt te worden verdonkerd, maar door de oordeelen des Heeren wordt gehandhaafd, is hier met machtige welsprekendheid behandeld. Treffend komt ook uit tegenover het bijgeloof van den wapensmid en de boete van eenen kluizenaar, dat Christus de eenige Zaligmaker is. Als wij de uitstekende schoonheden van dit boek met vollen nadruk loven, veroorloven wij ons toch de vrijheid, de vraag te stellen, of de auteur, niet te veel op de hartstochten werkt en wat te weinig zich richt tot het verstand. Dit boek is natuurlijk bestemd voor de hoogste klasse. Is het nu geen eisch van eene gezonde paedagogiek, dat op dien leeftijd het inzicht in de vraagstukken des levens recht geleid worde, opdat, onder den zegen des Heeren, de leerstof dienstbaar zij tot vorming van een Christelijk karakter? Deze opmerking verhindert ons echter niet, dit boek weder met warmte aan te bevelen. Het is eene schilderij van groote gebeurtenissen uit het verleden, door eenen kunstenaar van goeden naam vervaardigd, die den ernstigen, jeugdigen lezer bemoedigen kan voor de dreigende toekomst, die hij tegemoet gaat.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1914

Auteur: L. Penning
Titel: De watervloed
Druk: 5
173 blz.

prijs gebonden f 5,25; jongens- en meisjesboek. Inhoud: De jonge watermolenaar Floris Merwe, in dienst van heemraad Meeuwsen, komt in conflict met de heemraad, omdat hij het Reigerbos niet aan hem wil verkopen. Als de St. Elisabethsvloed losbreekt over de Hollandse waard, redt Floris vele dorpelingen, waaronder ook heemraad Meeuwsen. Strekking: De schrijver wil de jeugd iets bijbrengen over de grote vloed en tegelijk iets laten zien over de intermenselijke verhoudingen tussen ingelanden en heemraad. Conclusie: Een boeiend en leerzaam boek. Goed geschreven, godsdienstig verantwoord. Het is het vervolg van "De Trompetter van Gorkum". Ook het aanhangsel achter in het boek is zeer interessant. Eindoordeel: warm aanbevolen.

Boekbeoordeling van de Ned. Hervormde Zondagsscholenbond op Geref. Grondslag, 1966
